

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO NR. XIII-198 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2151

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. birželio 6 d. sprendimo Nr. SV-S-768 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 (toliau – Įstatymas) priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-2151 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-2151) tikslui, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Įstatymo projekto Nr. XIIIP-2151 nesvarstyti dėl toliau nurodytos priežasties.

Patvirtintame iš valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaikomų biudžetinių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, 2018 m. darbo užmokesčio fonde yra daugiau kaip 1,85 mlrd. Eur lėšų, skirtų darbo užmokesčiui, įskaitant socialinio draudimo įmokas, o šiam fondui padidinti 20 proc. papildomai prireiktų daugiau kaip 70 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų. Įstatymo Nr. XIII-198 nuostatomis įgyvendinti 2017–2021 m. kasmet papildomai skiriama po 16 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“). Be to, Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“).

Atsižvelgiant į jau priimtus ir planuojamus priimti valstybės įsipareigojimus, susijusius su šešiomis struktūrinėmis reformomis (švietimo, sveikatos sistemos, mokesčių, pensijų, inovacijų ir kovos su šešėliu), numatomas didelis papildomų valstybės biudžeto lėšų poreikis bei valstybės biudžeto pajamų sumažėjimas trumpuoju finansiniu laikotarpiu. Dėl planuojamo Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 pakeitimo, kuriuo siekiama nuo 2019 m. išmokų vaikams dydį padidinti iki 50 Eur, papildomai reikės apie 130 mln. Eur per metus. Priėmus Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo didinamas

maksimalus taikytinas neapmokestinamasis pajamų dydis (toliau – NPD) ir individualūs NPD riboto darbingumo asmenims, prognozuojama, kad valstybės ir savivaldybių biudžetai per 2019 metus negaus apie 180 mln. Eur pajamų, surenkamų iš gyventojų pajamų mokesčio, per 2020 metus – apie 160 mln. Eur, per 2021 metus – apie 170 mln. Eur. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. XIII-198 2, 3, 4, 7, 8, 14, 17 straipsnių ir 5 priedo pakeitimo įstatymui Nr. XIII-1395, kuriuo didinami mokytojų atlyginimai įvedant etatinį mokytojų darbo apmokėjimą, ir susijusiems įstatymams įgyvendinti iš valstybės biudžeto turės būti skirta 95 mln. Eur per metus (2019 m. papildomų lėšų poreikis – 49 mln. Eur; 2020 m. – 28,6 mln. Eur). Įsigaliojus Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymo Nr. I-675 1, 2, 6, 7, 8 ir 23 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo VI¹ skyriumi įstatymui Nr. XIII-1401, kuriuo didinamos šalpos pensijos, 2019 m. iš valstybės biudžeto reikės papildomai skirti apie 20 mln. Eur. Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo Nr. IX-1691 pakeitimo įstatymui Nr. XIII-1360 įgyvendinti 2019–2021 metais reikės 87 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų, o Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 7, 8, 10, 23, 25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymui Nr. XIII-1336 įgyvendinti (bendrajai (pagrindinei) pensijos daliai finansuoti iš valstybės biudžeto) 2019 m. reikės apie 1,716 mlrd. Eur. Be to, vykdant Valstybės gynybos tarybos 2018 m. kovo 20 d. sprendimą didinti krašto apsaugos finansavimą, 2019 m. biudžete krašto apsaugai turi būti skiriama ne mažiau nei 2,05 proc. šalies BVP.

Atsižvelgiant į tai, kas anksčiau išvardyta, priėmus Įstatymo projektu Nr. XIIP-2151 siūlomus pakeitimus, susijusius su 2018 m. darbo užmokesčio fondo didinimu ir papildomais įsipareigojimais, gali būti pažeistos fiskalinės drausmės taisyklės, nukrypta nuo Lietuvos stabilumo 2018 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 387 „Dėl Lietuvos stabilumo 2018 metų programos“, nustatytų 2018–2021 m. fiskalinių tikslų.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje vyksta derybos su socialiniais partneriais dėl minimalaus mėnesinio atlygio dydžio didinimo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. balandžio 25 d. posėdyje priimtą pavedimą (Protokolo Nr. 18 21 punktą), sudarė darbo grupę deryboms dėl nacionalinės kolektyvinės sutarties parengimo vesti, kurioje taip pat svarstomas ir pareiginės algos bazinio dydžio didinimo klausimas. Jeigu būtų susitarta didinti minimalų mėnesinį atlygį ir (ar) pareiginės algos bazinį dydį, tai būtų pagrindas Lietuvos Respublikos Vyriausybei parengti ir pateikti Seimui atitinkamus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme Nr. XIII-198 įtvirtintų darbo užmokesčio dydžių pakeitimus.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Darbo teisės skyriaus
vyriausioji specialistė

Vitalija Vidžiūnienė
2018-07-27

Darbo teisės skyriaus vedėja

Vita Balčiukevičienė
2018-07-27

Socialinės apsaugos ir darbo

Eglė Radisauskaitė
2018-07-30

Teisės skyriaus patarėja

Gintarė Bertauskienė
2018-07-27

Finansų ministras
Vilijus Sapoka
2018-07-27

Asmenų priėmimo ir
dokumentų valdymo skyriaus
stilistė

Viktorija Balčiūtė-Starkovienė